

ефективнішою системою державного фінансування галузі, забезпечити доступність та якість медичного обслуговування населення, підвищити рівень його «медичної культури», що в свою чергу здатне призвести до створення нової системи охорони здоров'я в Україні, яка була б спроможна забезпечити досягнення високих показників стану здоров'я своїх громадян.

1. Конституція України від 28.06.1996 із змінами, внесеними Законом України № 742-VII від 21.02.2014 (станом на 15.05.2014) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 15.07.2015 № 2801-12 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2801-12>.
3. Про Державний бюджет України на 2016 рік: Закон України від 25.12.2015 № 928-19 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/928-19>.
4. Деякі питання надання медичної субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам: Постанова Кабінету Міністрів від 23.01.2015 № 11 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/11-2015-%D0%BF>.
5. Бондар А. В. Фінансування галузі охорони здоров'я в Україні та в зарубіжних країнах : [Електронний ресурс] / А. В. Бондар. – Режим доступу : http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/14009/1/55_357364_Vis_720_Menegment.pdf.
6. Концепція реформи фінансування системи охорони здоров'я України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.apteka.ua/article/359629>.
7. Статистична інформація : [Електронний ресурс] // Державна служба статистики України. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.

Доповідь надійшла до редакції 17.03.2016.

Блудова Тетяна Володимирівна, докт. екон. наук, проф., професор кафедри вищої математики Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана

Горохова Олена Миколаївна, канд. фіз.-мат. наук, старший викладач кафедри вищої математики Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана

МОДЕЛЮВАННЯ КІЛЬКІСНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ СТРУКТУРНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ НА ОСНОВІ ВАЛОВОЇ ДОДАНОЇ ВАРТОСТІ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ

На сьогодні розвиток аграрного сектору економіки супроводжується певними проблемами, серед яких можна виділити нерівномірність розвитку різних форм господарювання, низький рівень техніко-технологічного оновлення виробництва, значні втрати продукції через недосконалість інфраструктури аграрного ринку, нестабільні конкурентні позиції вітчизняної сільськогосподарської продукції та

продовольства на зовнішніх ринках та недостатня ефективність самоорганізації та саморегулювання ринку сільськогосподарської продукції та продовольства [6]. Це обумовлюється звісно і політичною ситуацією в країні також.

Аналіз економічних стратегій розвитку для України як країни з відсталою від світових тенденцій структурою економіки шляхом проведення політики структурних змін, ефективність якої забезпечує відслідковування динаміки структурних зрушень в розрізі концепції шестисекторної моделі економіки [3; 7], являється надзвичайно важливою і актуальною проблемою. Ці економічні стратегії повинні бути направлені, зокрема, на стимулювання інноваційного та інвестиційного процесів, здійснення реіндустріалізації і збільшення експорту товарів, насамперед тих, що мають велику частку валової доданої вартості (ВДВ).

В даній роботі висвітлено основні підходи до проблеми моделювання кількісного оцінювання структурних змін в аграрному секторі економіки України, що є підґрунтям для детального аналізу шестисекторної моделі економіки, на основі аналізу ВДВ.

На теперішній час доступні статистичні дані щодо валової доданої вартості за видами економічної діяльності в розрізі шестисекторної моделі економіки України дають змогу виділити:

- Промисловий сектор (добувна, переробна, виробництво та розподілення електроенергії, газу і води).
- Сектор будівництва і сфери послуг (будівництво, торгівля, ремонт автомобілів, побутових виробів і предметів особистого вжитку, транспорт і зв'язок, надання комунальних та індивідуальних послуг).
- Аграрний сектор (сільське господарство, мисливство та надання пов'язаних із ними послуг, лісове господарство та лісозаготівлі, рибне господарство).
- Державно-соціальний сектор (державне управління, освіта, охорона здоров'я та соціальна допомога, діяльність у сфері культури та спорту).
- Фінансовий сектор (фінансова діяльність, послуги фінансових посередників, банківська діяльність, операції з нерухомістю).
- Науково-інноваційний сектор (наука, інформаційні технології).

Мета даного дослідження:

- Проведення аналізу динаміки структурних змін під впливом визначених п'яти чинників у вигляді індексів структурних зрушень по кожному чиннику основних компонент аграрного сектору.

- Розрахунок сукупного індексу структурних змін та інтерпретація його динаміки.

Для вимірювання факторів зміни структурних зрушень на формування ВДВ застосовуються методи індексного і факторного аналізу.

Аналогічні детальні дослідження і розрахунки для промислового сектору та сектору будівництва і сфери послуг були проведені авторами в роботах [1; 2].

Незважаючи на економічну кризу в Україні, як бачимо з наведеної динаміки аграрного сектору у валовій доданій вартості (млн грн) за 2010–2014 рр. (рис. 1), відбувається зріст показників.

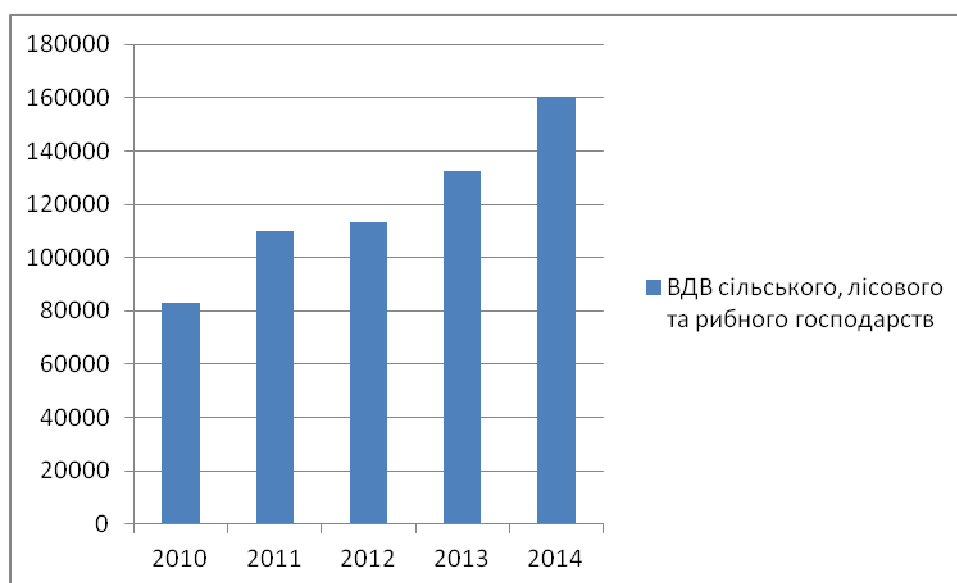

Рис. 1. Динаміка аграрного сектору у ВДВ за 2010–2014 рр., млн грн, побудовано авторами на основі даних [5]

Постає питання: чи якісна ця позитивна динаміка зростання у ВДВ, чи можна виявити чинники впливу і за яких структурних змін це зростання відбувається?

Виділимо основну групу чинників, які впливають на структурні зміни при формуванні ВДВ в розрізі основних складових обраного сектору:

- зростання кількості діючих підприємств за організаційно-правовими формами господарювання (Ч1);
- зростання кількості найманих працівників (фаховість) (Ч2);
- надходження інвестицій в основний капітал (Ч3);
- рентабельність усієї діяльності підприємств (Ч4);
- обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) підприємствами (Ч5).

На основі даних [5] за періоди 2012–2013 рр. та 2013–2014 рр. розраховано за відповідними формулами середньозважені оцінки (\bar{x}_i, \bar{x}_j), індекси змінного складу ($I_{\bar{x}}$), індекси фіксованого складу (I_x), індекси структурних зрушень (I_{sz}) [4] і представлено їх динаміку (рис. 2).

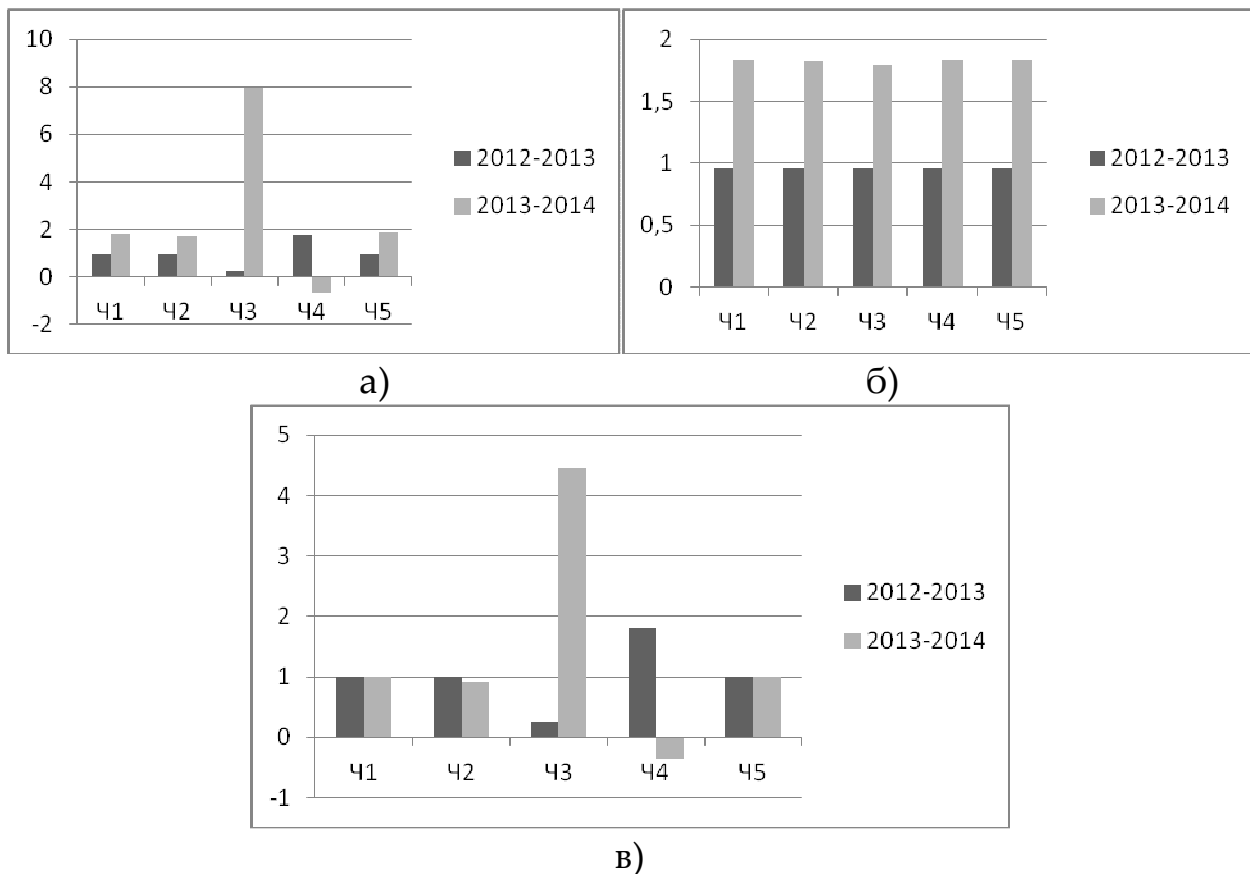

Рис. 2. Динаміка розрахованих індексів відповідно $I_{\bar{x}}$, I_x , I_{sz} ,
авторська розробка

Сукупний індекс структурних змін впливу п'яти чинників на формування ВДВ за видами економічної діяльності в обраному секторі

обчислюємо за формулою $I_{\Sigma} = \sum_{k=1}^5 v_k I_{sz_k}$, де v_k – вагові значення важливості кожного чинника, розраховані за допомогою метода порівняння теорії випадкових матриць.

Таблиця 1

Динаміка сукупного індексу структурних змін в секторі,
авторська розробка

Сукупний індекс структурних змін	2013	2014
I_{Σ}	0,8548415	2,0952489

Як бачимо з табл. 1, сукупний індекс структурних зрушень на основі аналізу ВДВ в аграрному секторі України за 2014 р. зріс майже в 2,5 рази в порівнянні з 2013 роком. Не дивлячись на позитивну динаміку зростання у ВДВ основних складових аграрного сектору та їх сукупного індексу структурних змін, динаміка індексів структурних зрушень по кожному чиннику дає змогу зробити висновок, що занадто низькою залишається рентабельність усієї діяльності підприємств аграрного сектору і є недостатньою частка висококваліфікованих фахівців. Водночас, слід відмітити, що надходження капітальних інвестицій найбільше вплинули на позитивне зростання індексів структурних зрушень в аграрному секторі. Порівнюючи з дослідженнями і розрахунками для промислового сектору та сектору будівництва і сфери послуг, де спостерігалась негативна динаміка сукупного індексу структурних змін, можна зробити висновок, що розвиток аграрного сектору в умовах економічної кризи має бути пріоритетним у загальнодержавній економічній політиці.

1. Блудова Т. В. Вплив структурних трансформацій в промисловості на економічну безпеку держави : [Текст] / Т. В. Блудова, О. М. Горохова // Наукові праці НДФІ ДННУ «Академія фінансового управління». – 2012. – Вип. 3 (60). – С. 57–64.
2. Блудова Т. В. Інформаційні підходи в методології розрахунків сукупних індексів структурних зрушень в розрізі шестисекторної моделі економіки України : [Текст] / Т. В. Блудова, О. М. Горохова // Сучасні проблеми інформатики в управлінні, економіці та освіті : [матеріали XIII міжнародного наукового семінару, Київ – оз. Світязь, 30 червня – 4 липня 2014 року] / [за наук. ред. М. М. Єрмошенка]. – К. : Нац. акад. упр., 2014. – С. 138–144.
3. Видяпин В. И. Экономическая теория : [Текст] / В. И. Видяпин, А. И. Добрынин. – М. : ИНФРАМ, 2003. – 714 с.
4. Статистика : [підруч.] / С. С. Герасименко, А. В. Головач, А. М. Єріна та ін. ; [за наук. ред. д-ра екон. наук С. С. Герасименка]. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : КНЕУ, 2000. – 467 с.

5. Статистична інформація: [Електронний ресурс] // Державна служба статистики України. – Режим доступу: <http://ukrstat.org>.
6. Стратегія розвитку аграрного сектору економіки України на період до 2020 року : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://minagro.gov.ua/node/7644>.
7. Шумська С. С. Пірамідальна модель структури економіки : [Текст] / С. С. Шумська, О. В. Неживенко // Вісник Донецького національного університету економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського. – Сер. : Економічні науки. – 2010. – № 4. – С. 67–74.

Доповідь надійшла до редакції 29.03.2016.

Волошенко Антоніна Віталіївна, к.е.н., доцент, докторант кафедри фінансів та банківської справи Національної академії управління (м. Київ); доцент кафедри гуманітарної та соціально-економічної підготовки факультету підготовки офіцерів запасу Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського (м. Київ)

СИСТЕМНІ СКЛАДОВІ ЕКОНОМІЧНОЇ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ

Накопичений міжнародний досвід щодо запобігання та боротьби з корупцією, а також сучасні реалії протидії цьому багатоаспектному явищу в Україні свідчать, що високий рівень корупції є загрозою національній безпеці, ставить під загрозу сам факт існування держави, виступає основною перешкодою підвищення рівня життя населення, призводить до розвитку тіньової економіки і зростання організованої злочинності як національного, так і світового рівня.

Для розробки дієвих антикорупційних програм необхідно розмежовувати корупцію, виходячи зі сфер виникнення та наслідків дії.

Беручи за основу постулат, що метою економічної корупції є неправомірна матеріальна вигода, збагачення в тому чи іншому вигляді, можемо стверджувати, що саме економічна корупція в Україні є одним з основних антифакторів залучення прямих іноземних інвестицій і сучасних технологій у промисловість. Економічна корупція як засіб накопичення і виведення за кордон злочинних капіталів, породжує проблему трудової бідності, створює розрив в доходах багатих і бідних громадян.

Необхідно констатувати той факт, що в Україні економічна теорія корупції і економіка корупції в даний час залишаються маловивченими галузями наукового пізнання. За кордоном уже відносно давно склалися не тільки теоретичні основи вивчення корупції саме як економічного явища, а й вироблено на цій основі емпіричні методи і механізми застосування економічного підходу до протидії корупційній загрозі